

Krátkodobá predikcia
vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2021
(verzia: máj 2021)

Ján Haluška
Branislav Pristáč

**Krátkodobá predikcia
vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2021
(verzia: máj 2021)**

**Ján Haluška
Branislav Pristáč**

Abstrakt

Dokument obsahuje výsledky krátkodobej predikcie vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2021 (verzia: máj 2021).

Copyright © INFOSTAT, Inštitút informatiky a štatistiky

Obsah tohto dokumentu je chránený autorským zákonom. Nemožno ho bez súhlasu autorov používať, meniť alebo z neho odstrániť informácie o správe práv k nemu.

ISSN 2454-0773

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT	5
3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE	10
4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY	12
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE.....	14
6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE	17
7 PRÍLOHA	20

Krátkodobá predikcia vývoja slovenskej ekonomiky v roku 2021 (verzia: máj 2021)

Ján Haluška, Branislav Pristáč
INFOSTAT Bratislava

1 ÚVOD

V predloženom dokumente sú prezentované a stručne interpretované výsledky krátkodobej predikcie vývoja základných makroekonomických ukazovateľov z reálneho sektora slovenskej ekonomiky v roku 2021 (tabuľka a obr. 9 až 14 v Prílohe). Prezentované odhady zohľadňujú ich skutočný vývoj v 1. štvrtroku 2021 (vyplývajúci z údajov po ich revízii v apríli 2021), v prípade spotrebiteľských cien v januári až apríli 2021. Odhady prihliadajú tiež na výsledky konjunkturálnych a spotrebiteľských prieskumov (KSP) za prvých päť mesiacov tohto roka, ako aj na aktuálne prognózy vývoja v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí, teda v eurozóne, Nemecku a Českej republike, čo sú naši hlavní obchodní partneri. Z nich vyplýva, že vplyv vonkajšieho dopytu na rast agregátneho dopytu v roku 2021 by mal byť slabší ako sa javilo pred tromi mesiacmi¹.

---

¹ Prognóza *Consensus Forecasts* (CF) z mája 2021 pre ekonomiku eurozóny a ekonomiku Nemecka a prognóza *Eastern Europe Consensus Forecasts* (EECF) z mája 2021 pre ekonomiku Českej republiky signalizujú miernejší ekonomický rast ako vo februári 2021. Výkonnosť ekonomiky eurozóny by mala v roku 2021 vzrásť o 4,2%, ekonomiky Nemecka o 3,3% a ekonomiky ČR o 3,4%. V roku 2021 by sa teda žiadna z týchto ekonomík nemala zotaviť na úroveň pred pandémie. Inflácia v eurozóne by mala v roku 2021 dosiahnuť 1,7%, v Nemecku 2,2% a v ČR 2,5%. Odhad inflácie vo všetkých troch prípadoch (na rozdiel od odhadu rastu ekonomickej výkonnosti) je korigovaný smerom nahor (oproti odhadu z februára 2021).

2 HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT

Zhoršovanie stavu domácej ekonomickej klímy vplyvom druhej vlny pandémie (spôsobenej koronavírusom COVID-19) kulminovalo vo februári tohto roka. Trvalo zhruba šesť mesiacov, teda dlhšie ako vplyv prvej vlny pandémie. Napriek tomu, že vplyv druhej vlny trval dlhšie, zhoršenie stavu domácej ekonomickej klímy nebolo ani zďaleka také výrazné ako počas prvej vlny. Indikátor ekonomického sentimentu (IES) totiž klesol z 89,4 v auguste 2020 na 77,7 vo februári 2021, čo znamená, že zostal pomerne vysoko nad jeho historickým minimom (57,0) z apríla 2020, kedy domáca ekonomická klíma vplyvom nástupu prvej vlny pandémie skolabovala.

V marci 2021 sa stav domácej ekonomickej klímy zlepšil, k čomu prispel vzostup dôvery v troch zo štyroch odvetví (okrem dôvery v stavebníctve, ktorej pokles pokračoval aj v marci), ale aj vďaka vzostupu dôvery spotrebiteľov. Zatiaľ čo v odvetví služieb stúpila dôvera pomerne výrazne, v priemysle, obchode a u spotrebiteľov vzrástla len veľmi mierne (vždy oproti februáru 2021)². IES stúpol v marci 2021 na 85,6, čo predstavuje jeho najvyššiu hodnotu od novembra 2020, teda päťmesačné maximum.

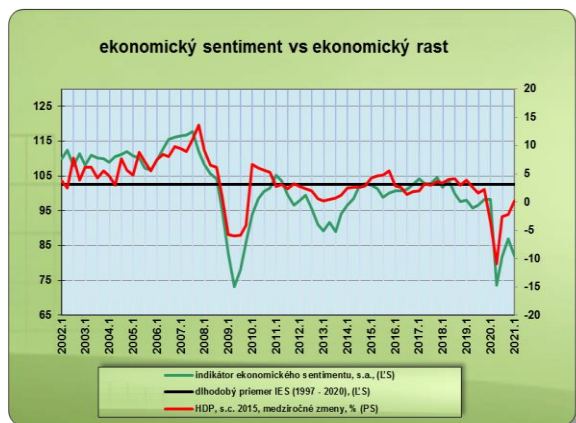
Napriek vzostupu v marci však stav domácej ekonomickej klímy nebol v 1.

---

² Vývoj IES a všetkých piatich zložiek jeho štruktúry za prvých päť mesiacov tohto roka, teda indikátorov dôvery v priemysle, stavebníctve, obchode, službách a indikátora dôvery spotreby spotrebiteľov, je v podobe konjunkturálnych sáld zobrazený na obr. 1 až 6 v Prílohe.

štvrtroku 2021 lepší ako vo 4. štvrtroku 2020. Naopak, priemerná hodnota IES, odvodená zo sezónne očistených mesačných údajov, sa znížila z 85,9 vo 4. štvrtroku 2020 na 81,3 v 1. štvrtroku 2021 (obr. 1).

Obr. 1

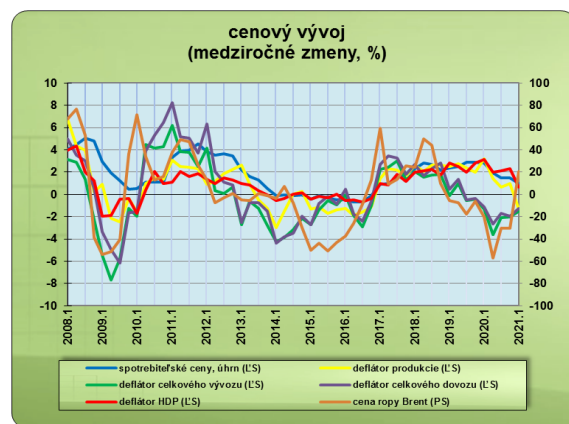
Zdroj: ŠÚ SR

Stav domácej ekonomickej klímy v 1. štvrtroku 2021 bol tiež horší ako v 1. štvrtroku 2020 a nachádzal hlboko pod úrovňou dlhodobého priemeru IES za roky 1997-2020 (102,4).

Na základe údajov o výkonnosti hospodárstva v 3. a 4. štvrtroku 2020 pred ich revíziou v apríli 2021 sa všeobecne očakávalo, že trajektória, pozdĺž ktorej sa hospodárstvo vráti z recesie (spôsobenej globálnou pandémiou) k rastu, by mala mať tvar písmena W. Údaje po revízii však nasvedčujú viac tomu, že by mala mať tvar písmena V, samozrejme za predpokladu, že druhá vlna pandémie podmienky prechodu hospodárstva výraznejšie neskomplicuje. Návrat výkonnosti hospodárstva k rastu v tomto roku podľa profilu písmena V sa - napriek zhoršeniu stavu domácej ekonomickej klímy v 1. štvrtroku 2021 - stále javí ako možný. Tvorba reálneho HDP v 1. štvrtroku 2021 síce na medzikvartálnej báze klesla o 2,0% (oproti 4. štvrtroku 2020 podľa sezónne očistených údajov), na medziodročnej báze však stúpila o 0,2%. Tvorba nominálneho HDP sa v 1. štvrtroku 2021 na medziodročnej

báze zvýšila o 0,8% a dosiahla 21,6727 mld. €.

Obr. 2

Zdroj: ŠÚ SR

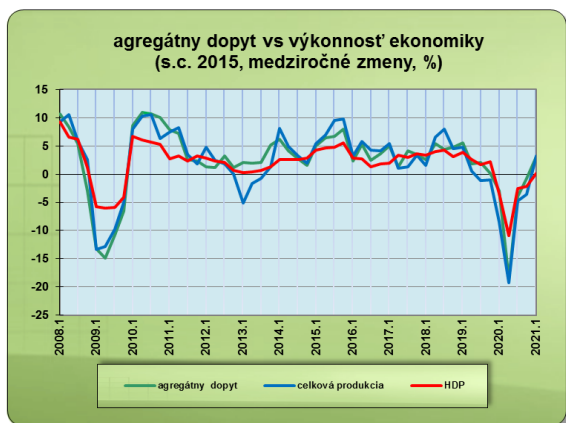
Z porovnania prírastku reálneho a nominálneho HDP v 1. štvrtroku 2021 vyplýva, že tlak na rast úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve (meraný deflátorom HDP) sa výrazne zmiernil (obr. 2). Deflátor HDP, ktorý v roku 2020 vzrástol o 2,4% (v priemere), sa totiž v 1. štvrtroku 2021 zvýšil na medziodročnej báze len o 0,7%. V rozhodujúcej miere k tomu prispel pokračujúci pokles cien vo vonkajšom ekonomickom prostredí - deflátor dovozu tovarov a služieb sa v 1. štvrtroku 2021 znížil na medziodročnej báze o 1,2%³. Pokles cien dovozu mal silný tlmiaci vplyv na rast cien v domácom prostredí. Svedčí o tom deflátor celkovej produkcie v hospodárstve, ktorý v 1. štvrtroku 2021 poklesol na medziodročnej báze o 1,3%, pričom deflátor vývozu tovarov a služieb zaznamenal pokles o 1,5%. K spomaleniu rastu úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve v 1.

³ Cena ropy *Brent* na svetovom trhu mala na pokles deflátoru dovozu tovarov a služieb v 1. štvrtroku 2021 tlmiaci vplyv, pretože na medziodročnej báze stúpila o vyše 20% a dosiahla 60,8 USD/barel (vždy v priemere). Výhľady o zvýšení dopytu po ropy vo svete zvýšili jej cenu v apríli na cca 63,5 USD/barel. Podľa prognózy CF z mája 2021 by mala cena ropy *Brent* v horizonte nasledujúcich 12 mesiacov oscilovať okolo 65 USD/barel.

štvrtroku 2021 prispeli významne aj ceny na spotrebiteľskom trhu (viac v časti *Spotrebiteľské ceny*).

Základné predpoklady pre obrat výkonnosti hospodárstva smerom k rastu na medziročnej báze v 1. štvrtroku 2021 vytvoril agregátny dopyt, ktorý vzrástol o 3,1%. Vplyvom jeho rastu sa oživila aj tvorba domácich zdrojov, pričom objem celkovej produkcie stúpol v 1. štvrtroku 2021 na medziročnej báze o 3,2% (obr. 3). K rastu celkovej produkcie však prispela len medzispotreba, ktorá vzrástla o 5,4%, pretože hrubá pridaná hodnota zaznamenala mierny pokles o 0,1%. Koživeniu rastu agregátneho dopytu aj výkonnosti hospodárstva teda došlo o jeden štvrtrok skôr ako sme predpokladali pred tromi mesiacmi.

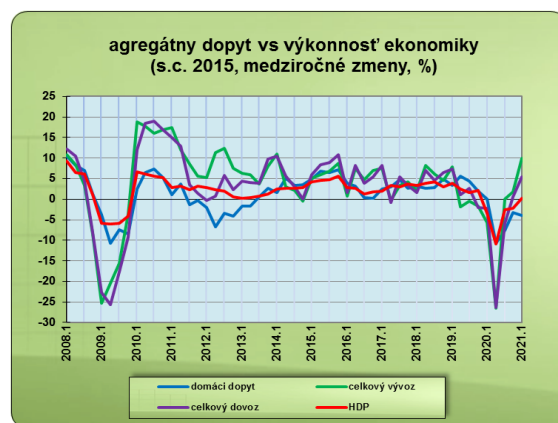
Obr. 3

Zdroj: ŠÚ SR

Rast agregátneho dopytu sa oživil len vďaka vonkajšiemu dopytu, pretože domáci dopyt ako celok na medziročnej báze poklesol aj v 1. štvrtroku 2021 (obr. 4). Pokiaľ ide o vonkajší dopyt, oživenie jeho rastu bolo generované dopytom z krajín EÚ-27 i z krajín mimo nej, následkom čoho objem vývozu tovarov a služieb v 1. štvrtroku 2021 vzrástol o 10,0%. S prihliadnutím na stav domácej ekonomickej klímy v tom istom štvrtroku je to rast až prekvapivo vysoký (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*).

Obr. 4

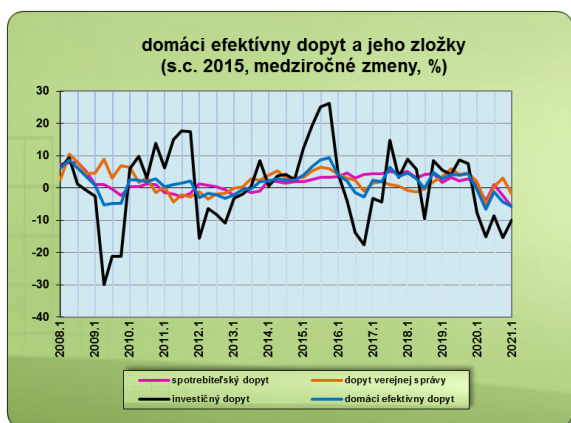

Zdroj: ŠÚ SR

Keďže agregátny dopyt stúpol v 1. štvrtroku 2021 relatívne viac ako tvorba domácich zdrojov vyjadrená tvorbou reálneho HDP (o 3,1%, resp. o 0,2%), tlak na dovoz zdrojov zo zahraničia, potrebných na úplné pokrytie vecnej skladby agregátneho dopytu, vzrástol (obr. 4). Týkalo sa to hlavne dovozu pre medzispotrebu, zatiaľ čo dovoz pre konečnú spotrebu zostal utlmený (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*). Relatívne veľká časť zdrojov (vytvorených doma, alebo dovezených) však nebola využitá, ale zostala v zásobách, pretože stav zásob v hospodárstve v bežných cenách sa v 1. štvrtroku 2021 zvýšil cca o 692 mil. € (3,2% HDP v bežných cenách).

Domáci dopyt ako celok zaznamenal v 1. štvrtroku 2021 pokles o 4,0%. K jeho útlmu, ktorý trvá už päť štvrtrokov po sebe, prispeli všetky tri hlavné zložky jeho štruktúry (obr. 5). Konečná spotreba domácnosti (KSD; spotrebiteľský dopyt) klesla o 5,8%, konečná spotreba verejnej správy (KSVS; dopyt verejného sektora) o 1,8% a tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK; investičný dopyt) o 10,0%. Domáci efektívny dopyt, ktorý nezohľadňuje vplyv zmeny stavu zásob v hospodárstve, však klesol v 1. štvrtroku 2021 až o 5,7%, teda výraznejšie ako v priemere za celý rok 2020.

Obr. 5

Zdroj: ŠÚ SR

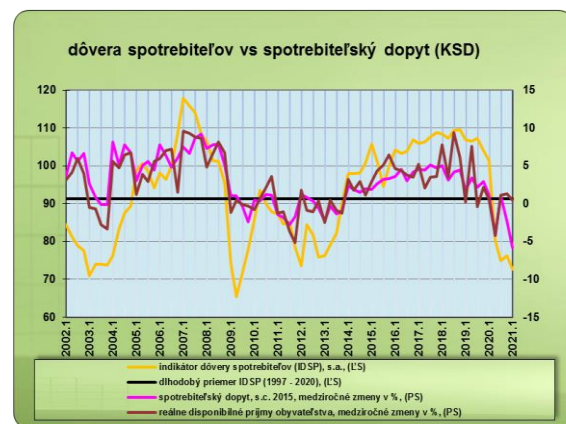
Pokles KSD sa v 1. štvrtroku 2021 všeobecne očakával, hĺbka jeho poklesu je však prekvapením, pretože je historicky najhlbší. Primárne ide o dôsledok nezvyčajne vysokého sklonu obyvateľstva k úsporám (na úkor sklonu k spotrebe), ktorý súvisel s výrazným poklesom spotrebiteľskej dôvery (obr. 6). Miera hrubých úspor obyvateľstva totiž v 1. štvrtroku 2021 vzrástla na medziročnej báze o 6,0 p. b. a dosiahla 11,6%. Skokovo teda stúpala ešte výraznejšie ako v závere minulého roka⁴.

Zmena spotrebiteľského správania je dôsledkom veľmi nízkeho rastu reálnych disponibilných príjmov obyvateľstva, teda hlavného zdroja financovania KSD (obr. 6). Reálne disponibilné príjmy obyvateľstva totiž v 1. štvrtroku 2021 vzrástli len o 0,5%, čo súvisí s výrazným spomalením dynamiky rastu bežných príjmov domácností. Zatiaľ čo v 1. štvrtroku 2020 stúpili na medziročnej báze o 4,1%, v 1. štvrtroku 2021 len o 2,1%. V širšom kontexte ide o dôsledok pokračujúceho poklesu celkovej zamestnanosti v hospodárstve a spomalenia rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy na makroúrovni v 1. štvrtroku 2021 (viac v

⁴ Sklon obyvateľstva k spotrebe sa znížil aj podľa údajov NBS o spotrebiteľských úveroch. Kým v roku 2020 zaznamenali pokles o 4,6%, v 1. štvrtroku 2021 sa prepadli o 10,1% (vždy v priemere).

častiach *Zamestnanosť a nezamestnanosť v hospodárstve, resp. Nominálna a reálna mzda v hospodárstve*).

Obr. 6

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Pokles dopytu verejného sektora v 1. štvrtroku 2021 bol spomedzi hlavných zložiek štruktúry domáceho dopytu relatívne najmenší. Na druhej strane, KSVS v bežných cenách ako jediná spomedzi hlavných zložiek domáceho dopytu mierne stúpala. Jej prírastok o 0,3% však znamená, že dopyt verejného sektora v bežných cenách zaznamenal výrazný útlm rastu, keďže na medziročnej báze prakticky stagnoval (nezmenil sa). V dôsledku toho sa takmer zastavil aj rast produkcie verejného sektora, ktorá v bežných cenách stúpala len o 0,7%.

K spomaleniu rastu produkcie verejného sektora prispela medzispotreba i hrubá pridaná hodnota vo verejnom sektore. Dynamika rastu hrubej pridanej hodnoty sa totiž výrazne spomalila, medzispotreba na medziročnej báze pomerne výrazne klesla. Relatívne najsilnejší tlmiaci vplyv na rast hrubej pridanej hodnoty mali odmeny zamestnancov vo verejnom sektore, ktoré v 1. štvrtroku 2021 stúpili len o 3,3%, zatiaľ čo v roku 2019 vzrástli o 8,9% (v priemere). K útlmu rastu KSVS v bežných cenách prispeli aj úhrady zdravotných poisťovní, keďže v 1. štvrtroku 2021 poklesli o 2,4%.

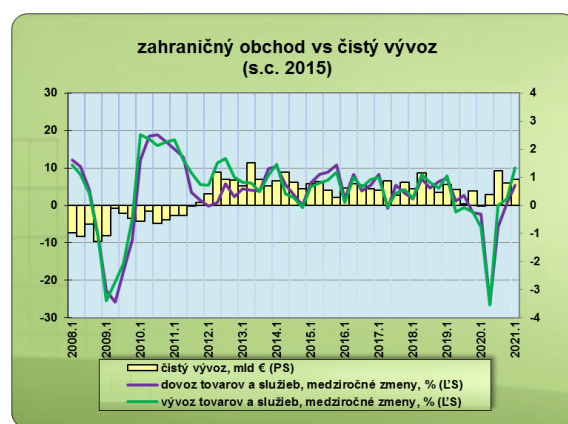

Na investičný dopyt mal stav domácej ekonomickej klímy výrazný tlmiaci vplyv aj v 1. štvrťroku 2021. Svedčí o tom jeho dvojciferný prepád, ktorý sa zopakoval už piaty štvrťrok po sebe. Prepád investičného dopytu sa naďalej týka najmä oblasti strojov a zariadení, jeho pokles však pretrváva aj v oblasti budov a stavieb, ale zmierňuje sa. Objem THFK v oblasti strojov a zariadení sa na medziročnej báze prepadol o 18,3%, v oblasti budov a stavieb klesol o 2,8%.

Zo sektorovej štruktúry THFK v bežných cenách vyplýva, že investičný dopyt poklesol až v štyroch z piatich sektorov. Výnimkou bol totiž sektor finančných korporácií, v ktorom THFK v bežných cenách v 1. štvrťroku 2021 medziročne vzrástla o 4,4%. Ide však o vplyv bázičného efektu, keďže v 1. štvrťroku 2020 sa investičný dopyt v tomto sektore prepadol takmer o 45%. Zatiaľ čo v nefinančných korporáciách a vo verejnom sektore bol pokles investičného dopytu aj v 1. štvrťroku 2021 hlboký (o 12,1%, resp. o 9,2%), v sektore domácností klesol len minimálne (o 0,3%).

Skutočnosť, že v podmienkach pomerne značného poklesu domáceho dopytu sa výkonnosť hospodárstva v 1. štvrťroku 2021 mierne zvýšila, znamená, že čistý vývoz bol faktorom, ktorý vplyv (poklesu) domáceho dopytu na výkonnosť hospodárstva nielen eliminoval, ale prevážil (obr. 7). Ide o model, ktorý generoval výkonnosť hospodárstva už v 3. a 4. štvrťroku 2020 a presadil sa aj v 1. štvrťroku 2021. Kľúčový vplyv na to mala obchodná bilancia, ktorá v 1. štvrťroku 2021 dosiahla porovnateľný prebytok ako v 3. a 4. štvrťroku 2020 (viac v časti *Zahraničný obchod - saldo obchodnej bilancie*).

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

Odhad výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2021 je rámcovo založený na predpoklade, že po oživení agregátneho dopytu bude jeho rast v horizonte krátkodobej predikcie pokračovať. K rastu agregátneho dopytu by mal prispievať už nielen vonkajší, ale aj domáci dopyt, a to najmä vďaka bázičkému efektu, ktorého vplyv bude veľmi silný hlavne v 2. štvrťroku 2021. Predpokladáme teda, že potenciálna tretia vlna pandémie by v horizonte krátkodobej predikcie významne neovplyvnila v súčasnosti očakávaný priebeh ekonomického cyklu v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí ani u nás.

Na základe uvedených predpokladov odhadujeme, že vplyvom rastu agregátneho dopytu v roku 2021 o 7,0% by sa tvorba reálneho HDP mala zvýšiť o 4,2% (vždy v priemere). Úhrnná cenová hladina v hospodárstve by mala v roku 2021 vzrásť o 1,6%, čo znamená, že tvorba nominálneho HDP by sa mala zvýšiť oproti roku 2019 zvýšiť o 5,8% (vždy v priemere) a dosiahnuť 96,8934 mld. €. Zatiaľ čo agregátne dopyt by v tomto roku dosiahol úroveň pred pandémie, teda v roku 2019, výkonnosť ekonomiky by úroveň pred pandémie ešte nedosiahla.

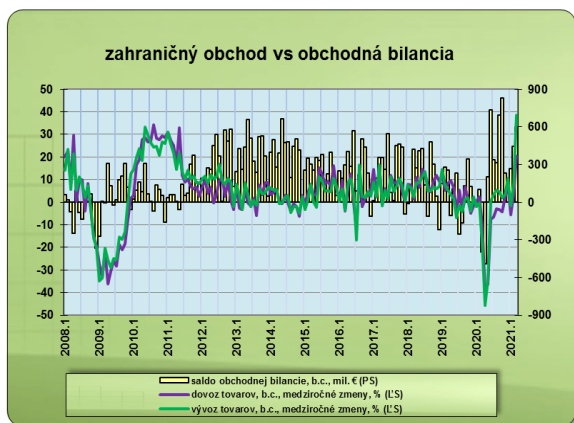
Odhad rastu výkonnosti hospodárstva a vývoja úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve v roku 2021 je potrebné

vnímať v kontexte prevažne negatívnych rizík, ktorých vplyv môže mať dopad na vývoj vonkajšieho aj domáceho dopytu (vrátane vývoja cien) v horizonte predikcie. Aktuálne k týmto rizikám pribudol pokles IES v máji, ktorý je dôsledkom poklesu dôvery v priemysle.

3 ZAHRANIČNÝ OBCHOD - SALDO OBCHODNEJ BILANCIE

Podľa predbežných údajov dosiahol vývoz tovarov v bežných cenách v 1. štvrtroku 2021 cca 21,936 mld. €, čo znamená, že napriek druhej vlne pandémie stúpol na medziročnej báze o 14,3%. K jeho vysokému prírastku síce prispel aj vonkajší dopyt, v rozhodujúcej miere však vznikol vďaka bázičkému efektu, ktorý súvisí s nástupom prvej vlny pandémie v marci 2020. Počas prvých dvoch mesiacov tohto roka totiž vývoz tovarov stúpol na medziročnej báze len o 3,4% (v priemere), avšak zásluhou bázičkého efektu v marci 2021 vzrástol o vyše 38% (obr. 8). V rámci štvrtročného pohľadu dosiahol vývoz tovarov v bežných cenách na medziročnej báze rast tretí štvrtrok po sebe.

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Na rozdiel od 3. a 4. štvrtroka 2020, kedy k rastu vývozu tovarov došlo výlučne vďaka zvyšujúcemu sa vývozu osobných automobilov, v 1. štvrtroku 2021 vzrástol už aj vývoz tovarov po očistení o vplyv ich vývozu. Takto očistený vývoz stúpol v 1.

štvrtroku 2021 na medziročnej báze o 7,1%, avšak tiež zásluhou bázičkého efektu v marci, kedy vzrástol o vyše 21%, pretože počas prvých dvoch mesiacov tohto roka na medziročnej báze prakticky stagnoval (v priemere). Mimochodom, v rámci štvrtročného pohľadu došlo k oživeniu rastu vývozu tovarov, očisteného o vývoz osobných automobilov, až po dvoch rokoch.

Dovoz tovarov v bežných cenách bol podľa predbežných údajov za 1. štvrtrok 2021 na medziročnej báze vyšší o 5,8% a dosiahol cca 20,610 mld. €. Aj dovoz tovarov v 1. štvrtroku 2021 vzrástol najmä zásluhou bázičkého efektu v marci. Vďaka nemu totiž stúpol na medziročnej báze takmer o 21%, kým počas prvých dvoch mesiacov tohto roka klesol o 1,4% (v priemere). Relatívne nižší prírastok, ktorý za január až marec 2021 zaznamenal dovoz tovarov oproti vývozu tovarov, súvisí s tým, že domáci dopyt ako celok zaznamenal vplyvom druhej vlny pandémie - na rozdiel od vonkajšieho dopytu - aj v 1. štvrtroku 2021 pokles. Táto skutočnosť mala tlmiaci vplyv na rast dovozu zdrojov zo zahraničia, ktoré boli potrebné na pokrytie agregátneho dopytu v 1. štvrtroku 2021⁵.

K významným determinantom vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách patria okrem vonkajšieho a domáceho dopytu aj ceny vývozu a ceny dovozu. Keďže deflátor celkového vývozu aj deflátor celkového dovozu v 1. štvrtroku 2021 na medziročnej báze opäť pomerne výrazne poklesli (pozri časť *Hrubý domáci produkt*), je zrejmé, že na rast vývozu a dovozu v bežných cenách mali tlmiaci vplyv. Ich tlmiaci vplyv tým pretrváva už sedem štvrtrokov po sebe.

⁵ Druhá vlna pandémie má nepriaznivý dopad aj na obchod so službami. Podľa údajov NBS sa vývoz služieb v bežných cenách prepadol v 1. štvrtroku 2021 na medziročnej báze takmer o 14%, dovoz služieb zhruba o 8% (vždy v priemere).

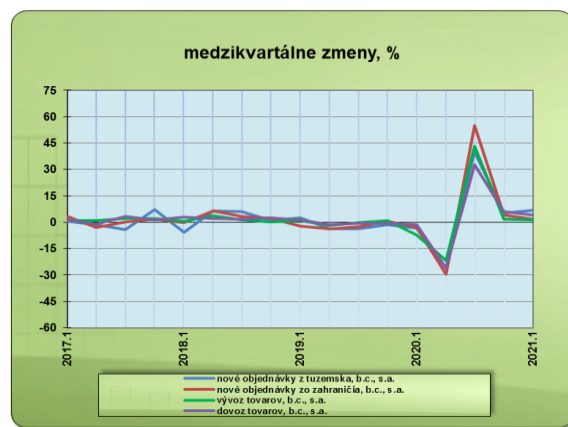
Na základe predbežných údajov o komoditnej štruktúre vývozu tovarov v bežných cenách (podľa klasifikácie BEC) možno konštatovať, že oživenie rastu vonkajšieho dopytu v 1. štvrťroku 2021 nemalo plošný charakter. V prípade potravín sa totiž vonkajší dopyt na medziročnej báze prakticky nezmenil (ich vývoz zaznamenal nulový rast), v prípade uhľovodíkových palív pokles vonkajšieho dopytu pokračoval a navyše sa výrazne prehĺbil (ich vývoz poklesol o 26%, k čomu prispela nízka cena ropy na svetovom trhu na začiatku tohto roka). Na druhej strane, vonkajší dopyt vzrástol relatívne najviac po nových osobných automobiloch, ktorých vývoz v 1. štvrťroku 2021 stúpol na medziročnej báze takmer o 36% (v priemere), pričom v marci 2021 bol vyšší o viac ako 100% (vplyv bazického efektu). Popri vývoze nových osobných automobilov vzrástol aj vývoz surovín (o vyše 9%), ako aj vývoz investičných tovarov a vývoz spotrebných tovarov (zhodne takmer o 6%).

Z predbežných údajov o komoditnej štruktúre dovozu tovarov je zrejmé, že oživenie rastu agregátneho dopytu v 1. štvrťroku 2021 generovalo tlak na rast dovozu pre medzispotrebu, hlavne dovozu surovín a dovozu zemného plynu, ktoré v 1. štvrťroku 2021 na medziročnej báze vzrástli o 7%, resp. o vyše 33% (vždy v priemere). Vzrástol však aj dovoz investičných zariadení a dovoz dopravných prostriedkov (okrem osobných automobilov), a to o vyše 9%, resp. takmer o 12% (vždy v priemere). Na druhej strane, dovoz pre konečnú spotrebu zostal utlmený. Dovoz spotrebného tovaru sa totiž na medziročnej báze prakticky nezmenil, v prípade potravín a osobných automobilov dovoz poklesol o vyše 8%, resp. o 2% (vždy v priemere).

Obchodná bilancia ako celok vykázala v 1. štvrťroku 2021 prebytok, ktorý podľa

predbežných údajov činil 1,327 mld. € (cca 6,1% HDP v bežných cenách). Bol teda výrazne vyšší ako sme odhadovali pred tromi mesiacmi, keďže negatívne riziká, týkajúce sa najmä výroby a tým aj vývozu nových osobných automobilov, sa nenaplnili. Vďaka tomu sa štrukturálny prebytok v obchode s osobnými autami zvýšil v 1. štvrťroku 2021 na medziročnej báze o 1,731 mld. € a dosiahol 6,025 mld. €. V súlade s očakávaním zaznamenala obchodná bilancia štrukturálny prebytok aj v obchode so spotrebným tovarom (spotrebnou elektronikou), ktorý na medziročnej báze stúpol cca o 142 mil. € a dosiahol zhruba 263 mil. €. Tieto dva štrukturálne prebytky prevýšili kumulatívnu úroveň štrukturálnych deficitov, ktoré obchodná bilancia dosiahla v obchode so všetkými ostatnými kategóriami obchodu (podľa klasifikácie BEC).

Obr. 9

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné prepočty

Odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách v horizonte krátkodobej predikcie zohľadňuje vývoj nových objednávok pre priemysel zo zahraničia a tuzemska v ich sezónne očistenej podobe počas prvých troch mesiacov tohto roka. Z obr. 9 vyplýva, že nové objednávky ako celok v 1. štvrťroku 2021 vzrástli, avšak ich relatívne prírastky boli nižšie ako vo 4. štvrťroku 2020 (vždy oproti predchádzajúcemu štvrťroku). Zo

zahraničia vzrástli o 1,8%, z tuzemska stúpili o 6,7%. Zatiaľ čo zo zahraničia sa ich rast spomalil, s tuzemska sa ich rast naopak mierne zrýchlil.

Napriek tomu, že dynamika rastu nových objednávok pre priemysel sa v 1. štvrtroku 2021 spomalila, očakávame, že vplyvom veľmi silného bazického efektu bude vývoz aj dovoz tovarov v bežných cenách dosahovať ešte aj v najbližších mesiacoch na medziročnej báze veľmi vysoké (dvojciferné) prírastky. Zároveň očakávame, že značný rozdiel medzi dynamikou rastu vývozu a dovozu tovarov v bežných cenách, ktorý bol zaznamenaný v 1. štvrtroku 2021, sa bude postupne znižovať. A to hlavne po odznení vplyvu bazického efektu na vývoz tovarov (a zvlášť na vývoz osobných automobilov), teda na začiatku 2. polroka tohto roka. Vo svete i u nás totiž produkcia osobných automobilov a tým aj ich vývoz čelia globálnemu nedostatku čipov, zatiaľ čo dovoz tovarov bude ovplyvňovaný nielen vyššou cenou ropy, plynu, ale aj vyššími cenami neenergetických (vrátane potravinárskych) komodít, ktoré sú na svetovom trhu už tiež realitou⁶.

Základným východiskom pre odhad vývoja obchodnej bilancie je predpoklad, že potenciálna tretia vlna pandémie nebude v horizonte krátkodobej predikcie faktorom, ktorý by vývoj hospodárskeho cyklu v relevantnom vonkajšom ekonomickom prostredí ani u nás výrazne skomplikoval. V tom prípade by si obchodná bilancia mala zachovať aj v 2. až 4. štvrtroku 2021 prebytkový charakter, avšak jej prebytky by nemali dosahovať úroveň z 1. štvrtroka 2021. Odhadujeme,

že obchodná bilancia dosiahne v roku 2021 prebytok cca 4,2 mld. € (cca 4,3% z odhadu HDP v bežných cenách), čo by znamenalo, že oproti roku 2020 vzrastie zhruba o 1,5 mld. €.

Uvedený odhad vývoja vývozu a dovozu tovarov a výsledku obchodnej bilancie v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné vnímať v kontexte viacerých, najmä negatívnych rizík. Hlavným negatívnym rizikom je ďalší priebeh globálnej pandémie a jej vplyv na ekonomický vývoj v krajinách, ktoré sú našimi hlavnými obchodnými partnermi.

4 SPOTREBITEĽSKÉ CENY

Aj v 1. štvrtroku 2021 - tak ako v priebehu celého minulého roka - bol vývoj cien na spotrebiteľskom trhu (meraný pomocou CPI) faktorom, ktorý prispel významnou mierou k spomaleniu dynamiky rastu úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve (meranej deflátorom HDP) na medziročnej báze. Celková inflácia totiž klesla z 2,8% v 1. štvrtroku 2020 na 1,0% v 1. štvrtroku 2021 (vždy v priemere). Od februára 2021 sa však tlak na rast úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien zvyšuje, v dôsledku čoho sa medziročná miera celkovej inflácie zvýšila z 0,7% v januári na 1,4% v marci tohto roka (obr. 10). Napriek tomu bola celková inflácia v marci 2021 o 0,9 p. b. nižšia ako v marci 2020.

Tlak na zvyšovanie celkovej inflácie generujú od začiatku tohto roka tie ceny, ktoré ovplyvňujú jadrovú infláciu, pretože regulované ceny v 1. štvrtroku 2021 na medziročnej báze klesli o 1,7% (v priemere)⁷. Jadrová inflácia totiž stúpila z 1,2% v januári 2021 na 1,6% v marci

---

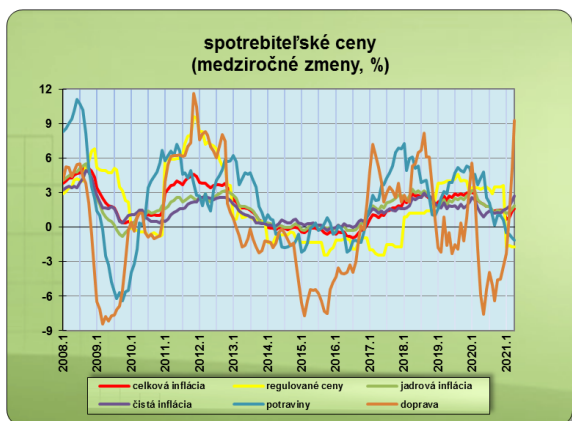
⁶ Podľa medializovaných informácií môže vyriešenie globálneho nedostatku čipov trvať aj niekoľko rokov. Nedostatok čipov spôsobil u nás v priebehu mája viaceré odstávky výroby v automobilkách. V dôsledku toho dôvera v priemysle v máji poklesla.

---

⁷ V 1. štvrtroku 2021 sa znížili ceny elektrickej energie pre domácnosti na medziročnej báze o 12%, ceny plynu o 11,2% a ceny tepla o 1,2% (vždy v priemere; rozhodnutie ÚRSO z decembra 2020).

2021, ale čistá inflácia, ktorej vývoj nie je ovplyvnený cenami potravín (na rozdiel od celkovej a jadrovej inflácie), stúpila v rovnakom období výraznejšie, a to z 1,6% na 2,3%. Zatiaľ čo celková a jadrová inflácia boli v marci 2021 nižšie ako v marci 2020, čistá inflácia bola v marci 2021 naopak na medzioročnej báze o 0,6 p. b. vyššia.

Obr. 10

Zdroj: ŠÚ SR

Tlak na zvyšovanie celkovej, jadrovej i čistej inflácie vo februári a marci tohto roka pramenil najmä zo zvyšujúcej sa dynamiky rastu cien v doprave. Sú to ceny, ktoré na medzioročnej báze takmer rok (od marca 2020 do januára 2021) klesali, čo súviselo s prepadom ceny ropy na svetovom trhu (dôsledok globálnej pandémie). Zatiaľ čo v januári 2021 ešte klesli o 2,3%, vo februári na medzioročnej báze vzrástli o 1,0% a v marci o 5,2% (dôsledok rastu cien ropy na svetovom trhu)⁸. Navyše, zrýchlil sa aj rast cien alkoholických nápojov a tabaku (dôsledok zvýšenia dane z tabaku od februára 2021), odevov a obuvi, vzdelávania a hotelov.

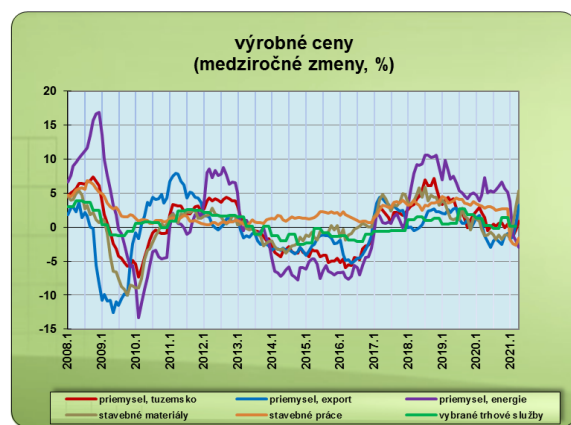
Ceny na spotrebiteľskom trhu nerástli v 1. štvrtroku 2021 plošne. Ceny potravín (vrátane nealkoholických nápojov), ktorých rast na medzioročnej báze sa

⁸ Kým v januári 2021 boli pohonné hmoty na čerpacích staniciach na medzioročnej báze lacnejšie o 8,9%, v marci 2021 už boli naopak drahšie o 8,8%.

v priebehu minulého roka sústavne spomaľoval, od začiatku tohto roka klesajú. V 1. štvrtroku 2021 boli ceny potravín na medzioročnej báze nižšie o 0,7% (v priemere). V dôsledku zlacňovania potravín sa jadrová inflácia zvyšovala počas prvých troch mesiacov tohto roka pomalšie ako čistá inflácia.

Tlak na zvyšovanie inflácie v 1. štvrtroku 2021 generovali výlučne dopytové faktory, pretože nákladové faktory ho naopak výrazne tlmili. Vplyvom poklesu cien dovozu tovarov a služieb, ktorý trvá už takmer dva roky, začali totiž ceny výrobcov v priemysle pre tuzemsko od januára 2021 na medzioročnej báze klesať (obr. 11). Index cien priemyselných výrobcov (PPI) pre tuzemsko, ktorý vyjadruje súhrnný vplyv nákladových faktorov prameniacy v priemysle ako celku, sa v 1. štvrtroku 2021 znížil o 0,7% (v priemere). V rozhodujúcej miere k tomu prispeli ceny v spracovateľskom priemysle, ktoré poklesli o 1,6% (v priemere), ale významný bol aj vplyv útľmu dynamiky rastu cien výrobcov energií. Kým v 1. štvrtroku 2020 ich ceny vzrástli o 4,4%, v 1. štvrtroku 2021 stúpili len o 0,2% (vždy v priemere).

Obr. 11

Zdroj: ŠÚ SR

Na základe tzv. dopytovej inflácie, ktorú NBS meria indexom cien obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) a cien trhových služieb, možno konštatovať, že vplyv dopytových

faktorov na rast celkovej inflácie bol v 1. štvrtroku 2021 zhruba rovnako silný ako v roku 2020. Dopytová inflácia v roku 2020 totiž dosiahla 2,2%, v 1. štvrtroku 2021 predstavovala 2,1% (vždy v priemere). Avšak dynamika rastu jej dvoch hlavných zložiek bola značne rozdielna. Zatiaľ čo ceny obchodovateľných tovarov (bez pohonných hmôt) vzrástli v 1. štvrtroku 2021 na medziročnej báze o 1,5%, ceny trhových služieb stúpili v rovnakom období o 2,8% (vždy v priemere).

Zvyšujúci sa tlak na rast výrobných i spotrebiteľských cien pokračoval aj v apríli tohto roka. Relatívne vysoké prírastky na medzimesačnej báze zaznamenal totiž PPI pre tuzemsko aj CPI (o 0,4%, resp. o 0,2%). Na rast PPI mali najsilnejší vplyv ceny v spracovateľskom priemysle, v rámci nich najmä ceny potravín, dreva, papiera, chemických produktov, kovov a kovových konštrukcií. Ceny v spracovateľskom priemysle, ktoré na medziročnej báze takmer rok klesali, stúpili v apríli o 3,0%. V apríli sa však zrýchlil nielen rast výrobných cien v priemysle, ale aj dynamika rastu cien v stavebníctve (cien stavebných prác i stavebných materiálov) i poľnohospodárstve (cien v rastlinnej výrobe).

Vplyvom posunu úhrnnej hladiny spotrebiteľských cien v apríli smerom nahor o 0,2% (oproti marcu) sa medziročná miera celkovej inflácie zvýšila na 1,6%. Jej vzostup súvisel hlavne so zrýchléním rastu cien v doprave z 5,2% marci na 9,3% v apríli. V dôsledku veľmi silného bazického efektu boli totiž pohonné hmoty na čerpacích staniciach v apríli na medziročnej báze drahšie až o 19,6%. Jadrová inflácia stúpila v apríli na 1,9%, čistá inflácia na 2,7%, čo je jej najvyššia úroveň od októbra 2018, teda za posledných 30 mesiacov.

Očakávame, že v horizonte krátkodobej predikcie budú tlak na rast spotrebiteľských cien tlmieť už len regulované ceny. Tlak na rast spotrebiteľských cien by totiž mali generovať už nielen dopytové, ale aj nákladové faktory, pričom vplyv nákladových faktorov bude zrejme narastať. Vyplýva to z výsledkov KSP za apríl a máj 2021, ktoré signalizujú, že vo všetkých štyroch odvetviach je v najbližších troch mesiacoch rast výrobných cien omnoho pravdepodobnejší ako ich pokles (obr. 7 v Prílohe). Pokiaľ ide o dopytové faktory, vzhľadom na značný nárast sklonu obyvateľstva k úsporám v 1. štvrtroku 2021 sa nedá vylúčiť, že ich vplyv bude postupne slabnúť.

Na základe uvedených predpokladov očakávame, že rast medziročnej miery celkovej inflácie, ktorý začal vo februári 2021, bude pokračovať. Odhadujeme, že v júni tohto roka jej úroveň stúpne na 1,8% a v decembri tohto roka na 2,3%. Priemerná miera celkovej inflácie v roku 2021 by mala dosiahnuť 1,7%. Uvedené odhady celkovej inflácie je potrebné vnímať v kontexte viacerých obojstranných rizík (ceny potravín, cena ropy na svetovom trhu a ceny dovozu, kurz eura k USD).

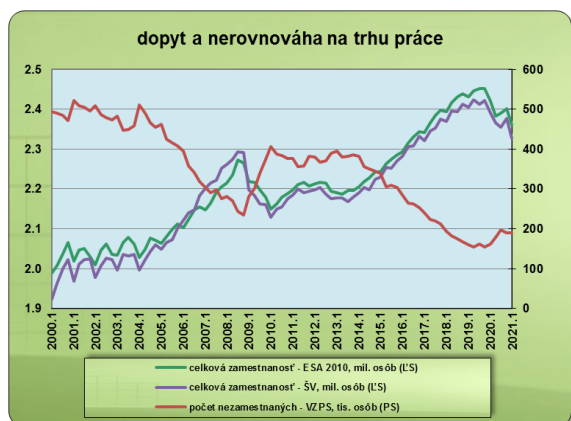
5 ZAMESTNANOSŤ A NEZAMESTNANOSŤ V HOSPODÁRSTVE

Druhá vlna pandémie zhoršila situáciu na trhu práce v 1. štvrtroku 2021 výraznejšie ako sa na základe odolnosti trhu práce voči jej vplyvu vo 4. štvrtroku 2020 všeobecne očakávalo. Pokles dopytu na trhu práce sa totiž nezmiernil, ale naopak prehĺbil. V dôsledku toho v hospodárstve zanikol relatívne veľký počet pracovných miest a počet nezamestnaných osôb vzrástol. Pokles dopytu na trhu práce bol zaznamenaný podľa všetkých troch

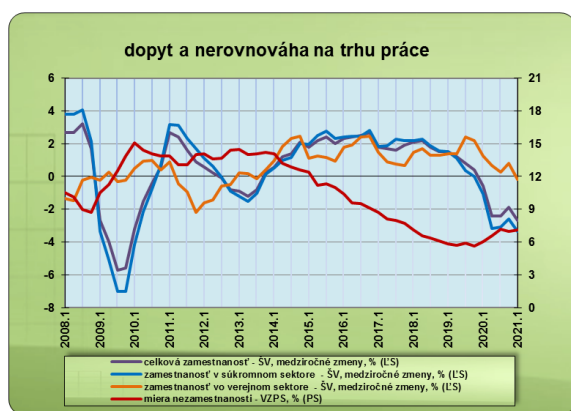
metodík (štatistické výkazníctvo (ŠV), VZPS a ESA2010), pomocou ktorých ŠÚ SR monitoruje vývoj celkovej zamestnanosti v hospodárstve (obr. 12 a 13). Pokles zamestnanosti a rast nezamestnanosti bol aj v 1. štvrtroku 2021 tlmený opatreniami vlády na podporu udržania pracovných miest.

Obr. 12

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 13

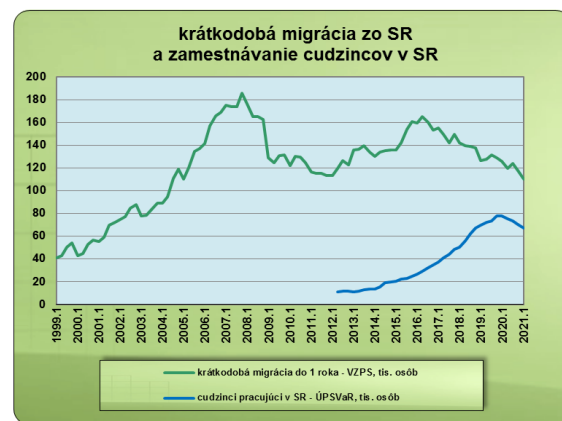

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa metodiky ESA 2010 sa celková zamestnanosť v hospodárstve znížila o 2,5% (cca o 61 tisíc osôb), podľa metodiky ŠV sa celkový počet zamestnaných osôb v hospodárstve znížil o 2,7% (cca 65 tisíc osôb) a počet pracujúcich podľa metodiky VZPS klesol o 4,8% (cca o 125 tisíc osôb). Rádovo vyšší pokles absolútneho počtu pracujúcich podľa VZPS odzrkadľuje hlavne vplyv novej metodiky VZPS, ktorá je v EÚ

platná od roku 2021⁹. Je však tiež dôsledkom pokračujúceho poklesu počtu krátkodobu migrujúcich za prácou do zahraničia (s pobytom do 1 roka), ktorý sa na medziročnej báze v 1. štvrtroku 2021 znížil o 12,2% a v priemere predstavoval zhruba 110 tisíc osôb (obr. 14)¹⁰.

Obr. 14

Zdroj: ŠÚ SR, ÚPSVaR

Pokles dopytu na trhu práce bol sprevádzaný rastom nezamestnanosti, pričom počet nezamestnaných osôb dosiahol v 1. štvrtroku 2021 cca 190 tisíc osôb (v priemere podľa VZPS). Ich počet medziročne stúpol na medziročnej báze takmer o 29 tisíc osôb, čo predstavuje nárast o 23,2%. Miera nezamestnanosti sa tým na medziročnej báze zvýšila o 1,3 p. b. a dosiahla 7,1% (v priemere podľa VZPS).

Pokles celkovej zamestnanosti v hospodárstve v 1. štvrtroku 2021 bol spôsobený poklesom dopytu po práci v súkromnom sektore aj vo verejnom

⁹ V novej metodike VZPS sú údaje o počte pracujúcich k dispozícii zatiaľ len za 1. štvrtrok 2021 (vrátane indexov vyjadrujúcich medziročné relatívne zmeny). Vývoj počtu pracujúcich v metodike VZPS preto nie je na obr. 12 znázornený.

¹⁰ Podľa údajov ÚPSVaR pokračuje trend poklesu počtu cudzincov, ktorí pracujú v SR, aj od začiatku tohto roka. V 1. štvrtroku 2021 ich pracovalo u nás cca 67,5 tisíc, čo je cca o 10,5 tisíc menej ako v 1. štvrtroku 2020 (vždy v priemere).

sektore¹¹. V súkromnom sektore klesla zamestnanosť o 3,4% a predstavovala 1829,1 tisíc osôb, zatiaľ čo vo verejnom sektore poklesla o 0,2% a činila zhruba 497 tisíc osôb (vždy v priemere podľa ŠV). Inak povedané, z celkového počtu 65 tisíc pracovných miest, ktoré podľa ŠV ubudli na medziročnej báze v 1. štvrťroku 2021, až 64 tisíc zaniklo v súkromnom sektore a približne tisíc vo verejnom sektore.

V súkromnom sektore bol v 1. štvrťroku 2021 pokles zamestnanosti zaznamenaný takmer vo všetkých odvetviach. Výnimkou boli len dve odvetvia, menovite odvetvie informácií a komunikácie a odvetvie ostatných činností, v ktorých zamestnanosť v 1. štvrťroku 2021 vzrástla o 6,0%, resp. o 1,5%. Sú to odvetvia, ktoré sa vzhľadom na povahu práce dokázali prispôbiť už aj v minulom roku protipandemickým obmedzeniam (prechodom na prácu z domu) relatívne najjednoduchšie. Na druhej strane, vplyvom druhej vlny pandémie zamestnanosť poklesla relatívne najviac najmä v ubytovacích a stravovacích zariadeniach. Zamestnanosť v tomto odvetví totiž napriek finančnej pomoci od vlády na udržanie pracovných miest poklesla až o 15,3%, čo predstavuje úbytok takmer 10 tisíc pracovných miest. Relatívne veľmi silný pokles zamestnanosti

však bol zaznamenaný aj v stavebníctve (o 9,2%), v činnostiach v oblasti nehnuteľností (o 6,3%), ale aj v priemysle (o 5,2%). V priemysle zaniklo cca 28 tisíc pracovných miest, v stavebníctve ich ubudlo cca 17 tisíc.

Vo verejnom sektore ako celku zamestnanosť v 1. štvrťroku 2021 na medziročnej báze poklesla o 0,2%, mimochodom prvý raz od 3. štvrťroka 2013. Neklesla však vo všetkých troch odvetviach toho sektora, teda plošne, pretože v odvetví vzdelávania o 0,3% stúpila. Pokles zamestnanosti v tomto sektore teda súvisel s jej poklesom v odvetví verejnej správy a obrany o 0,7% a v odvetví zdravotníctva o 0,2%.

Očakávame, že vplyvom postupného oživenia rastu výkonnosti hospodárstva, ktoré predpokladáme v horizonte krátkodobej predikcie, by sa mal pokles dopytu na trhu práce postupne zmierňovať. Dynamika poklesu zamestnanosti a rastu nezamestnanosti by sa preto mala postupne spomaľovať. Nerovnováha na trhu práce sa však napriek tomu oproti roku 2020 s veľkou pravdepodobnosťou prehĺbi.

Zmierňovanie poklesu dopytu na trhu práce signalizujú aj výsledky KSP za apríl a máj 2021. Podľa nich môže dopyt po práci v najbližších troch mesiacoch vzrásť vo všetkých štyroch štatisticky sledovaných odvetviach, teda v priemysle, stavebníctve, obchode aj službách (obr. 8 v Prílohe). Z týchto výsledkov tiež vyplýva, že firmy vo všetkých štyroch odvetviach avizujú zlepšujúci sa trend dopytu po ich produkcii. Ďalším pozitívnym signálom je počet voľných pracovných miest, ktorých pokles kulminoval vo 4. štvrťroku 2020 a v 1. štvrťroku 2021 ich počet mierne vzrástol (podľa ŠV). Na druhej strane, podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) za apríl 2021 sa rast počtu evidovaných nezamestnaných

---

¹¹ Súkromný a verejný sektor sú v tomto dokumente vymedzené na základe štatistickej klasifikácie ekonomických činností (SK NACE Rev. 2), ktorú ŠÚ SR uplatňuje v rámci štvrtročného štatistického výkazníctva. Súkromný sektor zahŕňa poľnohospodárstvo (vrátane lesníctva a rybolovu), priemysel, stavebníctvo, veľkoobchod a maloobchod (vrátane opravy motorových vozidiel), dopravu a skladovanie, ubytovacie a stravovacie služby, informácie a komunikáciu, finančné a poisťovacie činnosti, činnosti v oblasti nehnuteľností, odborné, vedecké a technické činnosti, administratívne služby, umenie (vrátane zábavy a rekreácie) a ostatné činnosti. Verejný sektor zahŕňa verejnú správu a obranu (vrátane povinného sociálneho zabezpečenia), vzdelávanie, zdravotníctvo a sociálnu pomoc.

osôb na medzimesačnej báze prakticky zastavil. V apríli tohto roka bolo na úradoch práce registrovaných cca 234,5 tisíc uchádzačov o zamestnanie, čo je prakticky rovnaký počet ako vo februári a marci tohto roka¹².

Na základe vývoja zamestnanosti v 1. štvrtroku tohto roka a informácií týkajúcich sa trhu práce uvedených vyššie odhadujeme, že celková zamestnanosť v hospodárstve poklesne oproti roku 2020 o 1,1% (podľa ŠV), resp. o 3,7% (podľa VZPS). V metodike ŠV to predstavuje úbytok cca 27 tisíc pracovných miest (v priemere). Počet nezamestnaných v metodike VZPS by sa mal na medziročnej báze zvýšiť cca o 19 tisíc osôb a dosiahnuť cca 200,2 tisíc osôb (vždy v priemere). To by znamenalo, že miera nezamestnanosti v metodike VZPS v roku 2021 vzrastie o 0,7 p. b. a dosiahne 7,4 % (v priemere).

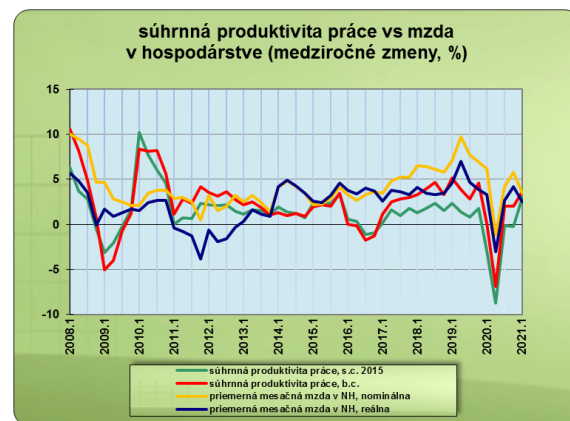
Uvedené odhady vývoja celkovej zamestnanosti a nezamestnanosti v hospodárstve (najmä v novej metodike VZPS) v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné tiež vnímať v kontexte zvýšenej miery neistoty ohľadom ďalšieho vývoja pandémie COVID-19 a jej reflexie v schémach finančnej podpory od vlády. Vakcinácia obyvateľstva by mala túto mieru neistoty postupne znižovať. Podľa medializovaných informácií plánujú

vakcináciu podporiť aj zamestnávateľia, ktorí veria, že pomôže zlepšiť zdravie a ochrániť pracovné miesta.

6 NOMINÁLNA A REÁLNA MZDA V HOSPODÁRSTVE

Pokles výkonnosti hospodárstva sa v 1. štvrtroku 2021 zastavil primárne vplyvom súhrnnej produktivity práce, ktorá v stálych cenách vzrástla o 3,0%, v bežných cenách stúpila o 3,6%. Reálna aj nominálna mzda v hospodárstve tiež vzrástli, ale dynamika ich rastu sa na medziročnej báze spomalila, k čomu prispel vývoj miezd v súkromnom i vo verejnom sektore. V konečnom dôsledku to znamená, že výrazná disproporcia medzi rastom nominálnej, resp. reálnej mzdy v hospodárstve a súhrnnej produktivity práce, ktorá bola sprievodným javom vývoja slovenskej ekonomiky od roku 2015, v 1. štvrtroku 2021 zanikla (obr. 15).

Obr. 15

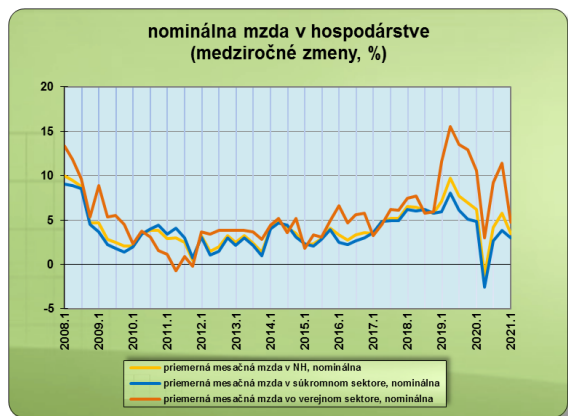
Zdroj: ŠÚ SR

Priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrástla v 1. štvrtroku 2021 o 3,5% a dosiahla 1124 €. Vzhľadom to, že priemerná miera inflácie v 1. štvrtroku 2021 dosiahla 1,0%, znamená to, že reálna mzda v hospodárstve stúpila o 2,5%. Na medziročnej báze sa dynamika rastu priemernej mesačnej nominálnej mzdy v hospodárstve spomalila takmer o polovicu. K spomaleniu jej rastu prispel

¹² Kým počet krátkodobo nezamestnaných osôb (do 12 mesiacov) od začiatku roka postupne klesá, počet dlhodobo nezamestnaných (nad 12 mesiacov) naopak stúpa. Krátkodobo nezamestnaných osôb bolo v apríli tohto roka cca 140,5 tisíc, dlhodobo nezamestnaných osôb bolo cca 94 tisíc. Z hľadiska počtu voľných pracovných miest, ktoré podľa údajov ÚPSVaR pripadajú na jedného nezamestnaného, je situácia najlepšia v Bratislavskom kraji, kde počet voľných pracovných miest prevyšuje počet uchádzačov o zamestnanie. V ostatných krajoch SR je situácia opačná, teda počet uchádzačov o zamestnanie prevyšuje počet voľných pracovných miest. Najhoršia je situácia v Košickom kraji kde na jedno voľné pracovné miesto pripadá 15 nezamestnaných osôb.

verejný aj súkromný sektor, avšak dynamika rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore sa spomalila výraznejšie ako v súkromnom sektore (obr. 16). Nominálna mzda vo verejnom sektore stúpala medziročne o 4,7% a dosiahla 1282 €, v súkromnom sektore vzrástla o 3,0% a dosiahla 1081 € (vždy v priemere).

Obr. 16

Zdroj: ŠÚ SR

V súkromnom sektore sa rast nominálnej mzdy spomalil vo väčšine odvetví, pričom v troch odvetviach nominálna mzda v 1. štvrťroku 2021 medziročne poklesla. Výnimkou bol priemysel, stavebníctvo a činnosti v oblasti nehnuteľností, v ktorých sa rast nominálnej mzdy zrýchlil. V priemysle ako celku sa jej úroveň v 1. štvrťroku 2021 medziročne zvýšila o 4,4% a dosiahla 1194 €, ale ako tradične, absolútne najvyššiu priemernú mesačnú mzdu vykázalo aj v 1. štvrťroku 2021 odvetvie finančných a poisťovacích činností (2110 €), resp. odvetvie informácie a komunikácia (2055 €). Najväčší pokles nominálnej mzdy bol zaznamenaný v ubytovacích a stravovacích službách (o 3,2%), ktoré boli prvou i druhou vlnou pandémie zasiahnuté najviac. K poklesu nominálnej mzdy došlo tiež v odvetví dopravy a skladovania (o 1,2%) a v ostatných činnostiach (o 0,5%).

Spomalenie dynamiky rastu nominálnej mzdy vo verejnom sektore ako celku v 1. štvrťroku 2021 bolo dôsledkom poklesu

nominálnej mzdy vo vzdelávaní a výrazného spomalenia dynamiky rastu nominálnej mzdy v odvetví verejnej správy a obrany. V zdravotníctve sa totiž dynamika rastu nominálnej mzdy zrýchlila, pričom jej úroveň v 1. štvrťroku 2021 medziročne stúpala o 14,5% a dosiahla 1289 €. V odvetví verejnej správy a obrany sa nominálna mzda v 1. štvrťroku 2021 zvýšila o 1,8% na 1552€, v odvetví vzdelávania poklesla o 1,4% a dosiahla 1042 €. V odvetví vzdelávania bola teda nominálna mzda aj v 1. štvrťroku 2021 nižšia ako priemerná mesačná nominálna mzda v celom hospodárstve.

Odhad vývoja výkonnosti hospodárstva, úhrnnej cenovej hladiny v hospodárstve a celkovej zamestnanosti v hospodárstve (podľa ŠV), ktorý odhadujeme v roku 2021, implicitne znamená, že súhrnná produktivita práce v bežných cenách by v tomto roku vzrástla o 7,0%, v stálych cenách by stúpala o 5,3% (vždy v priemere). Rast súhrnnej produktivity práce vytvára priestor pre rast nominálnej mzdy v hospodárstve, ktorý sa v horizonte predikcie zrejme zrýchlil. Očakávame však, že rast nominálnej i reálnej mzdy na makroúrovni bude v tomto roku nižší ako rast súhrnnej produktivity práce v bežných a stálych cenách. Odhadujeme totiž, že priemerná mesačná nominálna mzda v hospodárstve vzrastie oproti roku 2020 o 4,4%, čo znamená, že by mala dosiahnuť 1182 € (v priemere). Vzhľadom na priemernú mieru inflácie, ktorú odhadujeme pre tento rok (1,7%), by mala reálna mzda v hospodárstve v roku 2021 vzrásť o 2,7 % (v priemere). Rast nominálnej i reálnej mzdy v hospodárstve by sa teda na medziročnej báze zrýchlil (o 0,7 p. b., resp. o 0,8 p. b.).

Uvedené odhady rastu nominálnej a reálnej mzdy v hospodárstve v horizonte krátkodobej predikcie je potrebné vnímať tiež v kontexte zvýšenej miery neistoty

ohľadom ďalšieho vývoja pandémie COVID-19 a jej reflexie v schémach finančnej podpory od vlády. Aj v tomto prípade by mala vakcinácia obyvateľstva mieru neistoty postupne znižovať.

Kontakt:

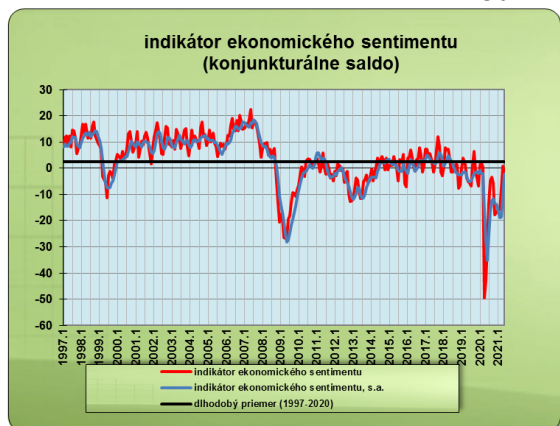
Ján Haluška // haluska@infostat.sk

Branislav Pristáč // pristac@infostat.sk

7 PRÍLOHA

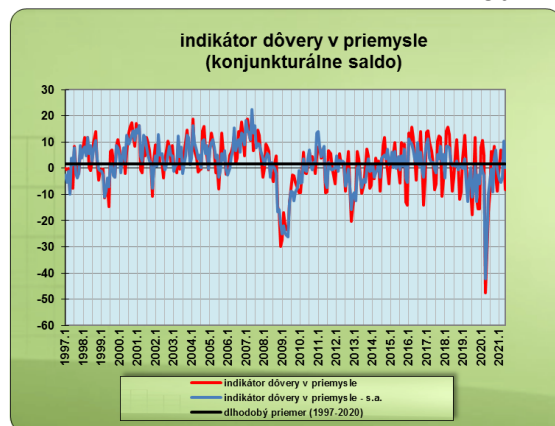
Vývoj kľúčových ukazovateľov konjunkturálnych prieskumov a spotrebiteľského barometra

Obr. 1

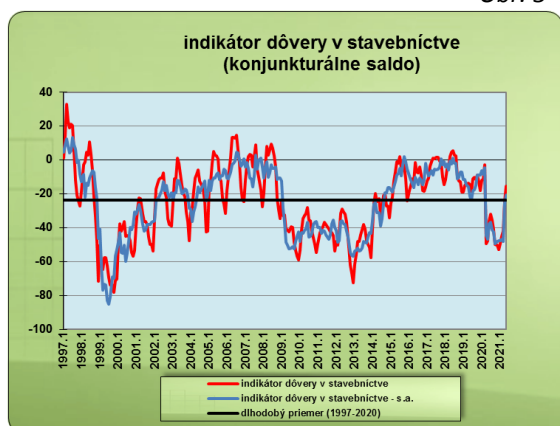
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 2

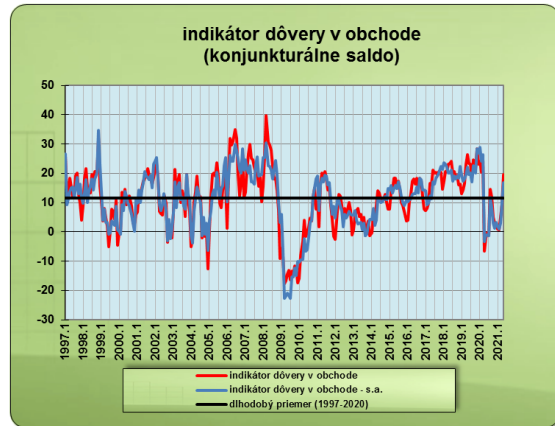
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 3

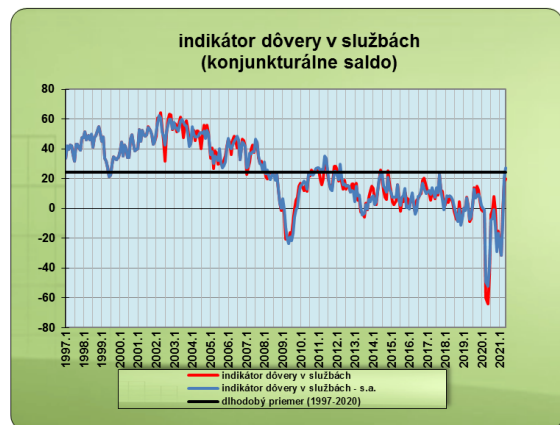
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 4

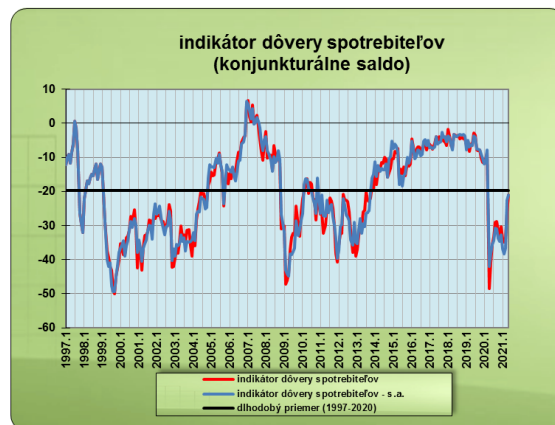
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 5

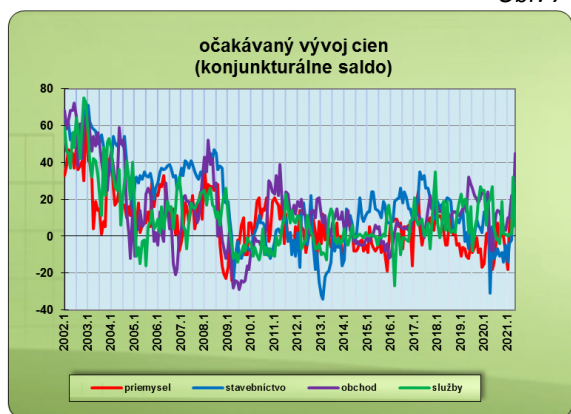
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 6

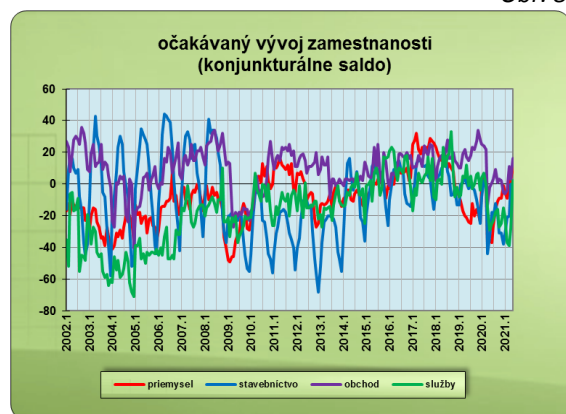
Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 7

Zdroj: ŠÚ SR

Obr. 8

Zdroj: ŠÚ SR

Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2021

Ukazovateľ	1. štvrťrok 2021		Prognóza vývoja na rok 2021	
	absolútne	indexy	INFOSTAT	
		<u>1.Q.2021</u> 1.Q.2020	absolútne	indexy <u>2021</u> 2020
Hrubý domáci produkt (mld. €) ¹⁾	21.6728	100.2	96.8934	104.2
Výberové zisťovanie pracovných síl				
Zamestnanosť (tis. osôb)	2 501.8	95.2	2 510.2	96.3
Miera nezamestnanosti (%)	7.1	x	7.4	x
Počet nezamestnaných (tis. osôb)	190.3	123.2	200.2	110.3
Priemerný počet zamestnancov (tis. osôb)	2 326.1	97.3	2 349.4	99.0
Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva (€)	1 124	103.5	1 182	104.4
Index reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva	x	102.5	x	102.7
Miera inflácie (%)				
posledný mesiac obdobia	x	1.4 ²⁾	x	2.3 ³⁾
v priemere za obdobie	x	1.0 ⁴⁾	x	1.7 ⁵⁾

¹⁾ metóda ESA2010; predbežné údaje, absolútne hodnoty sú v bežných cenách, indexy sú zo stálych cien vypočítaných reťazením objemov s použitím referenčného roka 2015

²⁾ v marci 2021 oproti marcu 2020

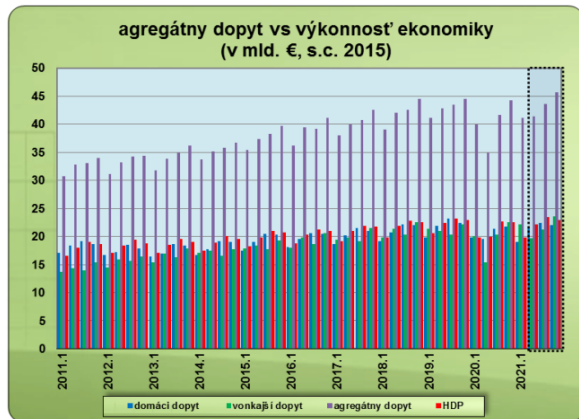
³⁾ v decembri 2021 oproti decembru 2020

⁴⁾ v priemere za 1. štvrťrok 2021 oproti 1. štvrťroku 2020

⁵⁾ v priemere za rok 2021 oproti roku 2020

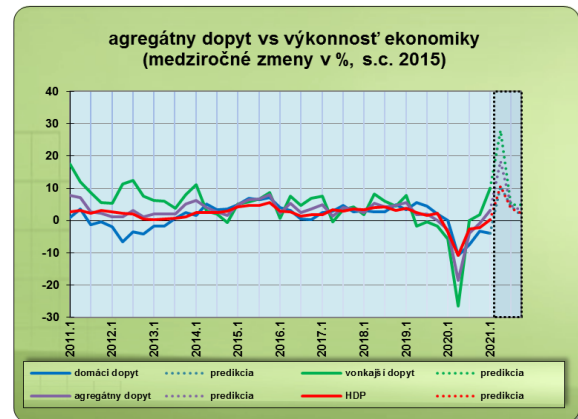
Prognóza vývoja vybraných ukazovateľov na rok 2021

Obr. 9

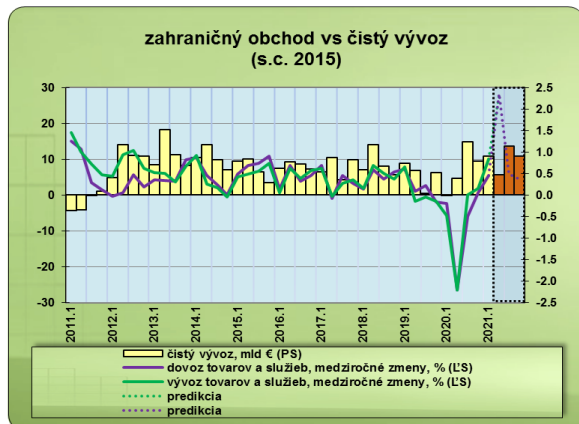
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 10

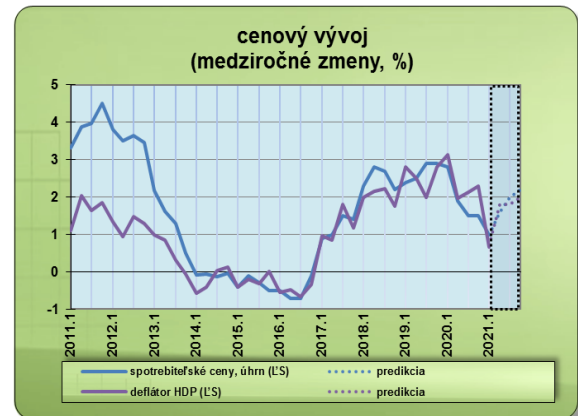
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 11

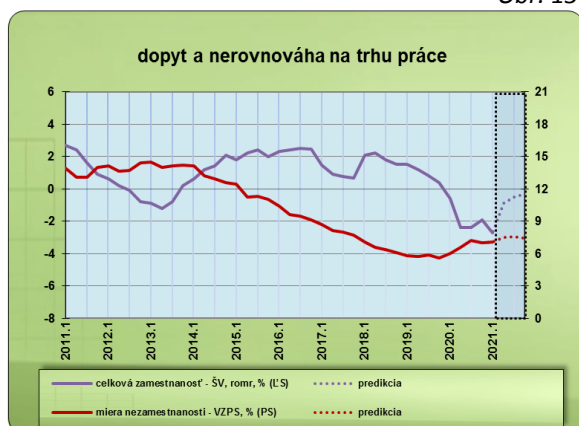
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 12

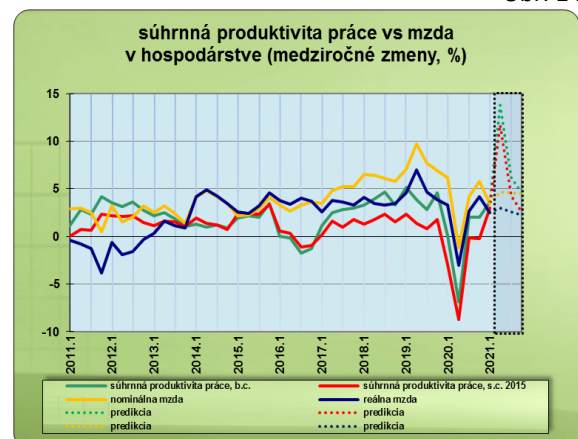
Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 13

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Obr. 14

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Vydal: INFOSTAT
Inštitút informatiky a štatistiky,
Leškova 16
817 95 Bratislava 15

Kategória publikácie: GHG

Vedúci redaktor: Ing. Ján Haluška, PhD.

Počet strán: 24

Počet výtlačkov: ---

ISSN: 2454-0773

3.GHG.2.7 - 218/2021